

Sygn. akt V CSK 358/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z powództwa G. K. i M. K.

przeciwko G. W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 grudnia 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powodów

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach

z dnia 5 grudnia 2014 r., sygn. akt I ACa 678/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powodów G. K. i M. K. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 5 grudnia 2014 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparli na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przesłanka ta nie została spełniona.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m. in.:

postanowienie SN z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

Zdaniem autora skargi kasacyjnej, w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do „ustalenia, czy dopuszczalne jest akceptowanie przez państwo prawa sytuacji, w której wierzyciel, w warunkach opisanych w art. 304 k.k., korzysta z organów tego państwa dla konsumpcji skutków swej działalności, posiłkując się instytucjami i zasadami prawnymi utworzonymi dla prawidłowego funkcjonowania zwykłych obywateli oraz, czy w warunkach zastosowania powszechnie uznawanej za nielegalną - lichwy, państwo prawa, wbrew przyjętej w tym państwie kulturze prawnej, ma obowiązek ochrony „wierzytelności” powstałych w wyniku nieważnych z mocy prawa czynności prawnych, dokonanych z naruszeniem obowiązującego prawa materialnego i prawa karnego, co stwierdzono w postępowaniu karnym toczącym się przeciwko wierzycielowi.”.

Zagadnienie to jednak w istocie nie ma charakteru, o jakim mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Odpowiedź na tak sformułowane pytanie jest oczywista, w państwie prawa nie można udzielać ochrony działaniom niezgodnym z prawem. Rzecz jednak w tym, że obrona przed takimi działaniami powinna następować przy wykorzystaniu właściwych środków prawnych (por. wyrok SN z dnia 17 kwietnia 2015 r., sygn. akt III CSK 226/14, wyrok SN z dnia 9 sierpnia 2012 r., sygn. akt V CSK 372/11, wyrok SN z dnia 9 lutego 2012 r., sygn. akt III CSK 181/11, OSNC 2012, nr 7 - 8, poz. 101, wyrok SN z dnia 24 maja 2005 r., sygn. akt V CK 644/04, wyrok SN z dnia 16 czerwca 2004 r., sygn. akt III CK 139/03, niepubl., wyrok SN z dnia 24 maja 1994 r., sygn. akt I CRN 59/94, niepubl.). Skarżący tymczasem domagają się merytorycznej kontroli tytułów wykonawczych w drodze powództwa przeciwegzekucyjnego, co, z uwagi na treść art. 840 § 1 i 2 k.p.c. nie jest możliwe. Nie może być bowiem skuteczne w niniejszym postępowaniu kwestionowanie ważności czynności prawnych z powodu lichwy, gdyż postępowanie przeciwegzekucyjne nie może prowadzić do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy (zob.: wyroki SN z dnia 26 lipca 2012 r., sygn. akt II CSK 760/11, z dnia 10 stycznia 2006 r., sygn. akt I PK 98/05, OSNP 2007,

nr 3 - 4, poz. 40, uchwałę SN z dnia 27 czerwca 1996 r., sygn. akt III CZP 73/96, OSNC 1996, nr 10, poz. 134, wyrok SN z dnia 12 grudnia 1972 r., sygn. akt II PR 372/72, OSP 1973, nr 11, poz. 222, postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 stycznia 2015 r., sygn. akt P 7/12, OTK Zbiór Urzędowy nr 1A/2015, poz. 7).

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.